

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY
SLOVENSKE NÁRODNÉ MÚZEUM

Slovensko v 16. - 19. storočí

Územie dnešného Slovenska osídlili predkovia Slovákov v 5. - 6. storočí n. l. Už v 1. polovici 7. storočia tu vznikol ich prvý štátny útvar na čele s franským kupcom Samom. Koncom 8. storočia sa na juhozápadnom Slovensku sformovalo Nitrianske kniežatstvo. Za panovania kniežata Pribinu v roku 828 vysvätili v Nitre prvý kresťanský kostol. Od roku 833 do začiatku 10. storočia bolo Nitrianske kniežatstvo súčasťou Veľkej Moravy - vyspelého štátu západných Slovanov. V 10. storočí bolo územie Slovenska včlenené do Uhorského kráľovstva, nového multietnického štátu, ktorý vznikol po preniknutí maďarského etnika do priestoru strednej Európy.* Slovensko malo v tomto štátnom útvaru od začiatku dôležitú pozíciu, ktorá pramenila zo strategickej polohy a bohatstva prírodných zdrojov. Dokladom dobovej vyspelosti Slovenska bol rozvoj stredovekých miest, remesiel, obchodu. Koncom stredoveku bolo na Slovensku 12 slobodných kráľovských miest, 7 banských miest, 14 iných miest, 155 mestečiek a 3478 vidieckych sídiel. Slovensko sa v tomto období preslávilo ťažbou a spracovaním kovov, najmä striebra a meďi. Významnú úlohu v rozvoji baníctva a miest zohrali imigranti z Nemecka.

* Treba podotknúť, že v slovenčine existuje pre tento multietnický štátny útvar, ktorý zanikol až v roku 1918, osobitné pomenovanie „Uhorsko“ resp. „Uhorské kráľovstvo“. V maďarčine a následne aj v mnohých cudzích jazykoch sa však na jeho označenie používa rovnaký názov ako pre súčasné Maďarsko. V záujme rozlíšenia týchto historicky i teritoriálne rozdielnych štátnych útvarov sme v prekladoch textov výstavy použili pre obdobie do roku 1918 termín „historické Maďarsko“. Okrem Maďarov žili v historickom Maďarsku Slováci, Chorváti, Nemci, Rumuni, Srbi, Rusíni, Poliáci, Židia a ďalšie národnosti.

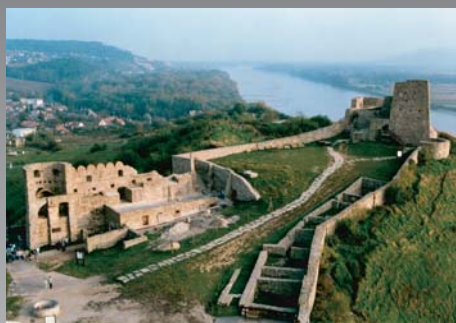
(1) P. M. Bohúň: Janko Francisci ako kapitán slovenských dobrovoľníkov v revolúcii 1848 - 1849, olej, okolo 1850. Slovenská národná galéria Bratislava

(2) Spišská kapitula a Spišský hrad, svedkovia dávnej histórie Slovenska

(3) Dóm sv. Martina v Bratislave zo 14. - 15. storočia. V rokoch 1563 - 1830 bol miestom korunovácií uhorských kráľov a kráľovien

(4) Hrad Devín pri Bratislave patril k významným centrom Veľkej Moravy v 9. storočí n. l.

(5) Orientačná mapa hraníc Uhorska a Slovenska v európskom priestore